Dimarts, 12 d'octubre 1937.
Any III Núm. 616
Redacció i Administració: Ronda Universitat, núm. 25.
Impremta: Tallers, núm. 48
Telèfons: 14446-22122
BARCELONA

PREU: 15 CENTIMS

ULTIMA HORA

INFORMACIO • CRITICA • REPORTATGE

Avui, pàgina 4:
EL COSTUM DE FUMAR

DINTRE POQUES HORES, ¿EL GOVERN FRANCES PRENDRA DECISIONS TRANSCENDENTALS?

DEMOCRACIA = PAU
IMPERIALISME = GUERRA

LA PREMSA:

"Necessitats estratègiques"
"Obligació de prendre mesures"
"Amenaces a les nostres línies de comunicacions"
"Perills que corre la nostra mobilització"

París, 12.—Fins a demà o passatdemà — es diu als cercles diplomàtics — no se sabrà en definitiva quina serà l'actitud que adoptarà França. Però, aquest matí, com en dies anteriors, la Premsa de tots els matisos continua parlant de «necessitats estratègiques», de l'«obligació de prendre mesures», de les «amenaces a les nostres línies de comunicacions», dels «perills que corre la nostra mobilització».

A París podríem trobar el veritable significat del que passa, tenint en compte que davant dels problemes concrets en que es troba envoltada França i dels riscos que corre, la seva actitud davant el conflicte espanyol ha esdevingut un problema tècnic.

A Londres—a pesar de l'augment de tropes de la guarnició de Líbia i dels perills a la Mediterrània oriental — no senten els dirigents britànics la necessitat d'estudiar aquesta qüestió des d'aquest punt de vista. Per això es nota una apreciació ben diferent entre les dues capitals. Aquest matí la premsa anglesa es mostra molt reservada, molt prudent. Com en dies anteriors, sols la premsa d'esquerra exigeix mesures urgents i directes.

Als cercles polítics de París es creu que ha passat a estudi la qüestió del subministrament d'armes al Govern de la República espanyola. La reobertura de la frontera i la llibertat comercial: aquests dos punts es consideren com a factors indispensables d'una ferma resolució en el problema espanyol.

Tal vegada les poques hores que manquen per a prendre resolucions definitives fa que les decisions del Govern entre París i Londres, hagin desvetllat enorme sensació. No es tracta — es diu als cercles polítics— de prendre represàlies ni entrar en allò que podríem dir-ne lluites ideològiques, que la democràcia no admet. Però és evident que tant a París com a les capitals europees, se senten justificats temors sobre el que pot succeir en aquesta primera temptativa de lluita definitiva entre les apetències imperialistes del feixisme i el desig de pau de les democràcies.

Fins a darrera hora de la nit del dia d'ahir es treballà al Quai d'Orsay per tal de deixar ultimats tots els detalls dels treballs diplomàtics adients al conflicte espanyol. Després d'haver sortit Alexis Leger, secretari permanent del Quai d'Orsay, del seu despatx, Delbos s'entrevistà una bona estona amb Rochat, cap del seu Ministeri.

Fins a última hora d'anit es treballà al Quai d'Orsay en la ultimació dels treballs diplomàtics en relació al conflicte espanyol

CATALUNYA PEL SEU PRESIDENT

El matí d'avui ha estat de gran efervescència política als cercles polítics de Barcelona. La nota del President Companys ha desvetllat els sentiments de tots els catalans i aquest desvetllament on s'ha posat ha estat de manera directa als sectors polítics de tot Catalunya.

Per això avui ha estat dia de gran animació, d'animació inusitada a la Generalitat. Al Pati dels Tarongers, a la galeria gòtica i al dit Saló de Sant Jordi, l'afluència d'elements destacats de la política catalana ha estat extraordinària. Allí hi eren no sols elements destacats d'Esquerra Republicana de Catalunya, sinó pertanyents a altres partits i organitzacions. I tots han anat a la Generalitat amb un fi: manifestar la seva adhesió al President de tots els catalans.

A les dotze del migdia, l'afluència d'autoritats polítiques era ja extraordinària, tant, que han hagut d'ésser obertes les portes del saló antedespatx de la Presidència per tal de poder començar la visita seguidament que el President Companys acabés d'enllestir el despatx amb els seus secretaris, als departaments de la Residència.

A la una de la tarda, el President Companys s'ha dirigit al despatx oficial, i en passar pels passadissos ha estat objecte de vives mostres de simpatia per part dels allí congregats.

Seguidament han començat les visites. La primera en passar al despatx presidencial, ha estat la del Directori polític i Consell permanent d'Esquerra Republicana de Catalunya, representats per Carles Pi i Sunyer, Sauret, Andreu, Ll. Mestres, Sbert, Santaló, Escofet, Terradelles, Martí Barrera, Tauler, Galés i Miravitlles.

Segons els nostres informes, sembla que els elements directius d'Esquerra Republicana de Catalunya han renovat personalment la seva adhesió al President de Catalunya, adhesió ja manifestada públicament per mitjà de la nota feta pública. Sembla que el President s'ha mostrat resolt a sostenir la seva actitud. Els elements directors del partit, sembla que pensen celebrar altres entrevistes amb el President Companys.

També han assistit a manifestar la seva adhesió incondicional al President, entre altres que no ens ha estat possible anotar, els senyors Moles, Serra Hunter, Pere Mias, Irla, Rauret, Soler Bru, Dot, Frontera, Martí Feced, Calvet, Fontbernat, Marian Rubió Tudurí, Bilbeny, Guinart, Imbert, Cunillera, Jordi Arquer, Canturri, Cruixent, el comissari de la Generalitat a Girona Martí, Jordi Frigola, el comissari de la Generalitat a Tarragona, Joaquim Fort i els senyors Dot, Casademunt, Zulueta, Banyeres i Jené.

Les visites han durat fins a les tres de la tarda.

També a les oficines de Presidència s'han començat a rebre innombrables telegrames i cartes d'adhesió, no sols de Catalunya, sinó de la resta d'Espanya i de l'estranger.

MEDITEM, CATALANS!

La sensació que ahir produïa a tot Catalunya la decisió del President Companys, ha quedat reflectida aquest matí en els comentaris de Premsa que els lectors trobaran reproduïts a la tercera pàgina.

Pot assegurar-se que en aquesta ocasió, com en tantes altres ocasions, dramàtiques les unes, joioses les altres, Lluís Companys es veu acompanyat de la simpatia unànim del poble català. Companys és un fill autèntic d'aquest poble: n'ha heretat la passió, el sentiment, la dignitat. No és d'estranyar que Catalunya, reconeixent-se en ell, l'hagi portat als llocs de màxima jerarquia ciutadana i li hagi ratificat una pila de vegades la seva adhesió.

No és, doncs, en el poble català —íntimament compenetrat amb ell— on el President Companys deu haver trobat l'impuls capaç de menar-lo a una resolució com la que ahir anuncià. Si un autòcrata francès pogué un dia exclamar que l'Estat era ell, Lluís Companys, demòcrata català, podria afirmar sense ombra de megalomania, que el poble és ell. Entre el President i el poble, fusionats en una sola entitat, no hi caben, doncs, dubtes recíprocs.

Malgrat que en la naturalesa humana hi hagi uns límits passats els quals tota indagació resulti indiscreta, l'opinió pública —i nosaltres, en aquest cas, som simplement una partícula seva— es troba a presència d'un document que té dret a examinar, encara que, en el cinteil d'aquest examen, faci constar tot el seu acatament a la voluntat presidencial que ha decidit abnegadament silenciar les íntimes raons d'una determinació tan important per a l'esdevenidor de la Catalunya alliberada.

Però cap voluntat, per superior i respectada que sigui, no podrà evitar que els catalans meditin, amb el doble coneixement del cor i del cervell, els termes de la nota que ahir publicà el President Companys. I aleshores, ¿com no sentir tota la capacitat de sacrifici que revelen aquests mots: "En alguna ocasió he hagut de fer esforços per a resistir i sostreure'm a la idea de dimitir, però els he ultrapassat i he aguantat..."? I els catalanistes, els homes que en alguns dels instants [illegible], que han estat de prova, han tingut el pensament fit sobretot en la salvació de les nostres essències nacionals, enquadrades dintre l'Estatut, ¿com no subscriuran l'afirmació del seu President: "...dels serveis que la meva [illegible] vida ha prestat a Catalunya i a tota la República Espanyola, els més valuosos són els del 18 de [illegible]"?

¿I quina inquietud patriòtica, en els catalans gelosos dels seus drets reconeguts en els textos constitucionals de la República no desvetllaran aquests mots presidencials: "...les circumstàncies donen l'home adient a cada instant i ara no sóc jo aquest"?

Els catalans que meditin aquests i altres conceptes substancials de la declaració del seu President, tot pensant que aquest ha estat l'home adient a totes les circumstàncies TRIOMFALS PER A CATALUNYA, no podran menys que fer-li present, en aquestes noves circumstàncies, una completa adhesió espiritual, que es passa de paraules, perquè té les seves arrels en el més pregon de l'ànima.

Als sectors de Pozoblanco els feixistes no aconsegueixen els seus objectius

La tasca eficient dels nostres artillers

Pozoblanco, 12. (De l'enviat especial de Febus). — L'enemic, desitjós de recuperar les pèrdues tingudes últimament en tots els sectors d'aquest front, intenta aquests dies un contraatac que no li està donant els resultats que pretenia.

Els soldats republicans no acudeixen a la lluita en els llocs que vol l'enemic, sinó en aquells que el comandament jutja de major interès per a les nostres armes, sense descuidar cap aspecte de la defensa.

Els facciosos, amb gran luxe de tota mena d'armament mecànic, volen apoderar-se de les nostres últimes conquistes a l'ala esquerra de Valsequillo, a Sierra Tejonera i vessants de Sierra Mulva, i també a l'ala dreta, per Aldea de Cuenca i Granja de Torrehermosa. Per tots aquests sectors, com ja hem dit repetides vegades, no existeixen llocs de defensa, puix que el terreny és completament pla i sense un arbre ni petit desnivell que pugui servir de suposada defensa; però a pesar d'això no aconsegueixen els facciosos llurs propòsits.

Molt més enrera d'aquest sector, per l'anomenada carretera de Villanueva del Pueblo, davant les nostres posicions de Casa del Gavilán, proximitats de Cabeza Mesada, Sierra Lamuela i carretera de Fuenteovejuna, l'enemic ha fet un gran devessall de granades de canó; que els nostres combatents aguantaren amb tota tranquil·litat.

Els combatents [illegible] han ajudat eficaçment l'avanç que efectuaren altres soldats fins a ocupar la primera línia enemiga que està a les immediacions d'un «cortijo» anteriorment dedicat a lloc de socors.

Una vegada més cal destacar l'encertada tasca dels artillers, que amb perícia desorganitzen i destrueixen quantes concentracions intenta l'enemic.

EDEN A Londres

Londres, 12 (urgent). — Acaba d'arribar míster Eden, després de la seva estada amb els reis a Balmoral.

*

Londres, 12. — En el periòdic «Daily Herald» míster Eden presidirà la delegació britànica que assistirà, a Brusselles, a la Conferència de les Nou Potències. Probablement anirà acompanyat de lord Halifax o de lord Granborne i de sir Alexander Gagogan, ex-ambaixador de la Gran Bretanya a Xina.

Decididament, la família Mussolini no té simpaties als EE. UU.

París, 12. — El corresponsal de «Le Petit Parisien» a Nova York comunica això que segueix:

Un grup d'antifeixistes italians i americans s'ha manifestat davant l'Ambaixada d'Itàlia a Washington, on es trobava Vittorio Mussolini. Havent circulat el rumor que Roosevelt rebria el fill del duce, els manifestants portaven pancartes que deien: «Roosevelt no ha de rebre el fill de l'agressor».

La policia dispersà els manifestants. Vittorio Mussolini ja hagué d'abreujar la seva estada a Hollywood, on fou acollit fredament en els cercles cinematogràfics. Més de 200 artistes de cinema s'havien posat d'acord per tal de fer aparèixer en un periòdic local un anunci a tota pàgina protestant contra la presència del fill de Mussolini a Hollywood.

Dones de Catalunya!

Creient recollir la vibració que en aquests moments expresa el sentir de les dones catalanes, el Secretariat Femení d'Esquerra Republicana de Catalunya fa avinent que demà, dia 13, des de les nou del matí, al nostre estatge (Rambla de Catalunya, 26, principal) posarà una taula amb plecs per a recollir signatures de totes les catalanes, que malgrat comprendre els motius, justificadíssims, que han obligat l'Honorable President de Catalunya a presentar la dimissió irrevocable a la Presidència del poble català i per comprendre'ls i valorar amb tota la magnitud l'abast polític i nacional que enclou el seu gest, no estiguin conformes amb la seva digníssima decisió i vulguin manifestar-li com, en les anormals circumstàncies que estem vivint, la més alta magistratura de Catalunya hauria d'estar vinculada per Lluís Companys, l'home que amb tanta dignitat, tant valor i sacrifici l'ha vingut re-[illegible] des dels últims dies de l'any 1933.

Dones de Catalunya: Amb la vostra signatura manifestareu a l'home que tan fidelment ha vingut vetllant perquè a Catalunya no s'implantés cap dictadura, que sou conscients del que representa la dignitat humana i la dignitat d'un poble, i per la qual cosa, avui com sempre, estareu al seu costat prestant-li tot el suport que calgui en l'hora que sigui i en el lloc que assenyali, però que mai no admetreu la seva dimissió, per creure que la nostra amada Catalunya ha de menester dels qui l'estimen, la dignifiquen i la defensen.

El Secretariat Femení d'Esquerra Republicana de Catalunya.

Nota. — Malgrat que pel seu caire d'actuació femenina aquest Secretariat Femení s'adreci específicament a les dones, també seran admeses les signatures dels ciutadans que vulguin adherir-se a la seva iniciativa.

Tres canonades per minut sobre Potung!

Xang-Hai, 12. — Les autoritats japoneses anuncien que segons notícies rebudes de Pequín, les tropes nipones continuen el seu avanç al front de Pingham i ocuparen i sobrepassaren Liu-Sung al sud de Xi-Xu-Xuang. Els japonesos afirmen que el front xinès de Pingham a Centsen ha estat desfet.

A punta de dia les bateries navals

(SEGUEIX A LA PAGINA TRES)

© Archivos Estatales, cultura.gob.es
ARCHIVOS ESTATALES

Control Tècnic de les Indústries

He llegit amb molta atenció les manifestacions del conseller d'Economia relatives a l'estructuració de la industria col·lectivitzada. Es de creure que tot l'entramat de Consells Generals i Federacions econòmiques que de mica en mica es van posant en funcionament, donaran el seu fruit si s'aconsegueix que l'entusiasme de la gran família obrera —manual i intellectual— és post a l'unison amb l'esperit que anima l'estructuració. Aquesta sintonització és imprescindible, puix que solament la fe en la batuta fa que un conjunt d'instruments es converteixi en una orquestra.

El desig de collaborar a aquesta sintonització em fa assenyalar que hi ha alguna corda desafinada en l'estructuració que s'està realitzant i aquesta corda es la del control tècnic a càrrec del Departament d'Economia. Vivim uns moments en els quals cal no perdre energies en res, car totes les necessitem per tal de guanyar la guerra. Vivim unes hores en que tenim un deficit de tècnics, perquè uns estan absorbits per les lleyes mobilitzades i altres tenen una sobrecàrrega de treball en la industria de guerra. I en aquests moments, en aquestes hores mateixes, s'inutilitza un nou sector de tècnics en controlar unes industries que estan a mans de tècnics sortits de les mateixes escoles que els que ara faran de controladors. Els tècnics de les indústries no són pas inferiors als controladors, ja que tots tenen la mateixa preparació escolar. Però, quant a pràctica professional en aquella industria on treballen, és evident que en tindran molta més els controlats que els controladors. Per uns seran molt més coneguts que per altres els topants de cada indústria.

Aquest concepte del control, o sigui de la inspecció, té un origen de desconfiança burgesa que ha d'ésser superat. El millor control és sens dubte el que poden exercir els mateixos tècnics de les empreses i aquest control, que ha d'ésser solament i purament tècnic, es veurien forçats a exercir-lo si tenien la responsabilitat directa del funcionament tècnic de la industria davant l'administració pública. Els tècnics del Departament d'Economia es podrien dedicar llavors a un treball positiu d'estudi de noves indústries i nous aprofitaments industrials, d'investigació tècnica i industrial, d'estadística, en fi, de tot allò que, servint als tècnics de les empreses per ilustrar-se en qüestions concretes, sintonitzaria el Departament amb la Industria i donaria al primer un gran prestigi tècnic davant la segona. En síntesi, el meu plà és que la indústria estigui controlada tècnicament pels tècnics que en viuen tots els seus problemes; i que el Departament d'Economia, en la seva part tècnica, sigui una gran oficina, un gran laboratori d'on surtin orientacions que encaminin la industria cap un esdevenidor millor. Cada tècnic del Departament, dedicat exclusivament a un problema i tenint les portes obertes de totes les industries del ram haurà d'arribar, si té voluntat de fer-ho, a ésser-ne un especialista autèntic. Si es dedica a comprovar calderes o a verificar comptadors perdrà les seves energies i la seva empenta sense cap profit per ningu. La inspecció tanmateix no pot esser perfecta. A tot inspector se li pot demanar: I a vós qui us inspecciona? Si és així ¿per què no considerar que tots els tècnics mereixen igual confiança? ¿Quin motiu justifica que se'ls divideixi en dues categories, la dels dignes de confiança i la dels que no en són dignes?

Però és que no és això sol. ¿A base de quins tècnics es faria la inspecció? El conseller parla d'una gran burocracia que exercirà el control tècnic des del Departament d'Economia. ¿De quins elements es compondrà aquesta burocràcia tècnica? Tenim una massa de tècnics a Catalunya. Separem d'ells els que per necessitat de la guerra estan complint llurs deures militars. Separem també els que tenen una missió concreta en la industria de guerra. Separem els que, respectats pels obrers, romanen en llurs llocs de les empreses industrials. Què resta? Els tècnics que, per qualsevol motiu, es troben sense ocupació. Es a dir que els obrers que dirigeixen les empreses es poden trobar que, algun tècnic que separaren perquè no els mereixia prou confiança, reapareix en escena elevat a la categoria de controlador per obra i gràcia del Departament d'Economia, que es com dir per obra i gràcia de la Revolució.

Jo no voldria acabar aquestes ratlles sense fer un aclariment. El fet que un tècnic hagi estat separat pels obrers no equival a una declaració de desafecte al règim. Desafecte al règim és solament el qui, d'allà o d'aci estant, collabora amb els traidors que han obert Espanya als apetits dels Estats totalitaris. Però, si els obrers els van separar, algun motiu devien tenir. Si més no, el tècnic que es troba en aquest cas ha incorregut en el mal d'escoltar el cant de la sirena financera, la qual, enaltint els seus mèrits sorneguerament, l'ha fet immiscuir-se en afers en els quals un tècnic no hauria d'haver-se ficat mai. I això li ha creat enemics, que sempre té envejosos que el malmiren aquell qui, emportat per la mica d'ambició que tots tenim, oblida que els homes, com l'heroi mitològic Anteus, deixem de tenir força així que perdem el contacte dels peus amb terra.

C. P.

Una de les columnes que opera a l'Alt Aragó ha ocupat els cims de Pierrefunda

AL SUD EBRE S'HAN MILLORAT POSICIONS

València, 11. — Ministeri de Defensa Nacional. Comunicat oficial de guerra:

EXERCIT DE TERRA:

CENTRE — Una concentració enemiga localitzada al Campamento de Corbetereos del Espolón de Vaciamadrid, fou batuda eficaçment pel foc de les nostres bateries.

Fou rebutjat un cop de mà rebel al sector de Seseña.

NORD. — Front oriental. Ahir es combaté intensament i l'enemic aconseguí ocupar alguns cims.

Front Sud. — Tambe als sectors d'aquest front es lluità acarnissadament i els rebels conquistaren Peña del Viento i la cota 2.100 de Peña Bujàn.

L'aviació actua amb intensitat bombardejant les nostres línies, les vies de comunicació i el poble d'Infiesto.

SUD. — Des de primera hora l'enemic mostrà la seva activitat a l'encreuament de les carreteres de Villanueva del Duque a Bélmez i de Hinojosa del Duque a Peñarroya. Les forces pròpies contraatacaren i ocuparen la primera línia enemiga i continuaren el seu avanç.

Les forces de la carretera de Hinojosa a l'encreuament esmentat, cooperaren al contraatac i actuaren sobre Cabeza Mesada, des d'on s'hostilitzava les nostres tropes.

A la zona de Valsequillo l'enemic ens canonejà fortament sense arribar a atacar.

A les línies de Villaharta intens tiroteig.

L'aviació facciosa reconegué i bombardejà el sector de Valsequillo i sobretot Blázquez.

L'artilleria pròpia contrabaté la que hostilitzava les nostres posicions de Las Grajas. Aconseguí destruir-la i actuà amb eficàcia sobre Lopera, Jaen; l'enemiga sobre el quilòmetre 337 de la carretera de Villa del Río sense causar danys.

Lleugers tiroteigs a les avançadetes de Pitres i Portugos (Granada).

SUD TAJO. — En una incursió feta a Navatrasierra vàrem capturar 350 caps de bestiar.

La nostra artilleria ha canonejat la fàbrica de bombes de Alcubillete, la d'armes, de Toledo, i les posicions de la Casa de la Legua, Casa Conde i Toledo, i causà gran desmoralització, danys i baixes vistes.

Ahir un intent d'avanç rebel al sector de Peralada fou refusat.

Al de Don Benito, en un reconeixement per la Casa del Bodegon els observadors no trobaren enemic.

LLEVANT. — Lleugers tiroteigs de fusell i metralladora.

S'han presentat a les nostres files 14 soldats amb armament, procedents del camp facciós.

EST. — Davant l'anunci de concentracions rebels amb fins ofensius, la nostra aviació ha practicat freqüents reconeixements i ha bombardejat les posicions enemigues i les concentracions descobertes.

L'artilleria actuà intensament ajudant dues accions locals portades a cap al sud de l'Ebre, amb les quals s'han millorat les nostres posicions.

A l'Alt Aragó, amb tot i el temps plujós ha prosseguit el seu avanç una de les columnes. Ocupà els cims de Pierrefunda, i féu 40 presoners amb fusells i bombes de mà.

S'han presentat a les nostres files 28 evadits de les posicions enemigues del sud Ebre.

ULTIM MINUT

¿VERS UN NOU "TROS DE PAPER"?

ALEMANYA I BELGICA NEGOCIEN UN TRACTAT D'"INVIOLABILITAT"

Londres, 12. — Als cercles autoritzats d'aquesta capital es tenen motius per a pensar que la conclusió d'un pacte de no agressió i d'inviolabilitat entre Alemanya i Bèlgica s'està negociant actualment entre ambdues capitals interessades. A més s'espera que abans del diumenge vinent el Govern belga publiqui una declaració sobre el particular.

Es reben informes en el sentit que les converses entaulades actualment s'originaren arran del discurs pronunciat per Hitler el 30 del passat gener, i relatiu a la neutralitat de Bèlgica. Es diu que el Govern belga comunicà al del Reich que la paraula «neutralitat» no correspon exactament a la situació, i per conseguent, d'acord amb el del Reich, per la d'«inviolabilitat».

A Londres es creu saber que Bèlgica no voldrà contraure obligacions, en virtut d'aquest pròxim pacte, que no estiguin en completa harmonia amb les que té contretes per la seva qualitat de membre de la S. de N.

EN AIGUES JURISDICCIONALS FRANCESES...

Dos vaixells de guerra han atacat i enfonsat el "Cabo Santo Tomé"

València, 12. — Al Ministeri de Defensa Nacional, han facilitat la nota següent:

«Una nueva agresión alevosa se ha realizado en el Mediterráneo: el vapor español «Cabo Santo Tomé» ha sido cañoneado, incendiado i hundido, por dos buques de guerra. El suceso ha ocurrido a la costa argelina, al E. de Bona i a las cercanias del Cabo Rosa.

Entre la tripulacion, hay que lamentar un muerto i cuatro heridos.

Los informes recibidos hasta ahora, no precisan la nacionalidad de los buques agresores, pues no han llegado aún testimonios de los tripulantes puestos a salvo por varias embarcaciones pesqueras.

Al parecer, el ataque se verificó dentro de las aguas jurisdiccionales francesas i los buques que lo hicieron ni izaron bandera alguna.»

Dos contratorpediners agrediren el «Cabo Santo Tomé»

Argel, 12. — Els mariners que han pogut escapar-se del torpedinament del «Cabo San Tomé», observen un mutisme complet i donen, a les autoritats encarregades de portar a terme l'enquesta, pocs detalls respecte el bombardeig de llur vaixell.

El comandant del vaixell ha refusat de fer declaracions. El vaixell sortí d'Odessa al dia 5 darrer amb 5.200 tones de mercaderies. El diumenge a les cinc albiraren a tres milles del Cap Rosa dos contratorpediners.

La tripulació ha declarat que un hidroavió italià sobrevolà el vaixell i després s'adreçà cap a alta mar.

Els fills del poble ho fan així

La patriòtica actitud dels mariners del C-2

Brest, 12. — Troncoso ha estat interrogat pel jutge d'instrucció. Ha reconegut que el dia 13 de setembre darrer va enviar l'ex-marques de Villares a preparar el cop de mà, i proposar als mariners del «C2» que passessin al camp facciós, i lliuressin el submarí mitjançant una quantitat.

Ha declarat que, davant la importancia que la premsa donava a l'afer, ha volgut prendre totes les responsabilitats del cas.

Segons Troncoso, Franco havia donat ordres de no fer res a França que pogués ésser castigat. Ha declarat que quan arribi a Espanya demanarà que el destinin als batallons de xoc.

La declaració ha durat fins a les vint hores. Ha declarat que tot estava arranjat amb Ferrando i que estava convençut que tot aniria com una seda, encara que en pujar a bord els mariners es mostraren amenaçadors i vaig donar ordres de desarmar-los.

Afirma que ni ell ni els seus companys no anaven armats en pujar a bord, la qual cosa ha estat desmentida pels mariners del «C2» els quals han afirmat el contrari i que Troncoso i els seus homes es lliuraren a violències.

¿LES NOU POTENCIES ES REUNIRAN A BRUSSEL·LES?

Toquio, 12. — Al Ministeri d'Afers Estrangers es declara que el Govern belga ha manifestat que accepta que la conferència de les nou potències se celebri el vinent dia 25 del mes que som, i també ofereix la ciutat de Brusselles per a la seva celebració.

E.R.C.

LES DONES D'E. R. C.

Diumenge, a dos quarts de vuit de la tarda, tingué lloc la reunió de delegades de les entitats locals i comarques, que convocà el Secretariat Femení per a lliurar-los els Estatuts que havien d'estudiar.

Malgrat les grans dificultats que hom trobà per a desplaçar-se a Barcelona, assistiren moltes delegacions, destacant-se pel seu nombre les de Tarragona i Girona.

Després d'haver-se donat lectura i haver-los estat lliurats els Estatuts, es passà a fer un canvi d'impressions sobre el moment polític actual. Totes les assistents feren afirmació als punts bàsics del Partit, de manera remarcada i amb abrandament al que fa referència al nacionalisme.

Es prengué l'acord de nomenar una comissió formada per membres del Secretariat perquè visités l'Honorable President de Catalunya i li patentitzés la fervorosa adhesió de la dona d'Esquerra Republicana de Catalunya.

S'aixecà la sessió a dos quarts de deu de la vetlla. Les reunides s'acomiadaren plenes d'optimisme respecte els bons resultats que arribaran amb la trajectòria política que s'havien traçat amb mires a Catalunya i al Partit.

• CENTRE REPUBLICA DEL POBLET

Aquesta entitat convida tots els seus socis per tal que el divendres vinent, dia 15, a les nou de la vetlla, assisteixin a la reunió que se celebrarà conjuntament amb totes les entitats del districte desè, per a donar compte de la nova estructuració de la Federació de Barcelona-Ciutat i elecció dels delegats del districte al Comité Executiu i Consell de la Federació.

Aquesta reunió tindrà lloc a l'estatge social de l'Ateneu Nacionalista d'Esquerra del Poble Nou (carrer de Pallars, 174).

Ensems aquest Centre posa a coneixement de tots els seus socis que s'ha inaugurat el curs de català, a càrrec del professor consoci Antoni Alabart, i que els dies de classe són els dimarts i divendres de nou a deu de la vetlla.

DIVERSOS

També han estat posats a disposició del jutge especial per no complir les ordres del conseller de Proveiments, Jacob de Zara i Rito Navarro.

*

Al carrer de Salmeron a Pasqual Ramos Buitrago, dos desconeguts pel procediment del sobre li han timat mil dues-centes pessetes.

*

Al Tribunal Popular número 2 s'ha vist la causa contra Josep Farre Artalu, acusat d'un delicte de resistència i tinença ilícita d'arma de foc.

El veredicte ha estat d'inculpabilitat i el tribunal ha absolt el processat.

*

En una bòvila de Sants, s'ha trobat el cadàver d'un noi el qual de moment no s'ha pogut identificar.

*

S'ha denunciat al Jutjat la desaparició de Miquel Castelló Fuster, el qual el diumenge passat va anar a collir bolets i encara no ha tornat, es creu que pot haver estat víctima d'alguna desgràcia.

Anit, les bateries feixistes bombardejaren Madrid

Madrid, 12. — Aquest migdia el general Miaja ha rebut els periodistes. Els informadors li han preguntats sobre el criminal bombardeig de que fou objecte anit la població civil de Madrid, i el general ha contestat:

—Efectivament. Les feixistes operaren amb les seves bateries contra Madrid i ametrallaren la població no combatent, per la qual cosa ordenà que les nostres bateries contestessin i ho feren així ens va fer.

Els republicans han pogut saber que el canoneig d'anit fou precedit d'un lleuger combat en un dels sectors pròxims a Madrid, motivat per un [illegible]

MINISTERI DE DEFENSA NACIONAL

Els obrers especialistes de les Indústries Metallúrgiques del Nord que hagin estat evacuats i que no estiguin subjectes al servei militar actiu, poden collocar-se immediatament, puix que es necessiten llurs serveis a les factories navals, als tallers d'Aeronàutica i a les fàbriques dedicades a la producció d'armes i municions. Per a aconseguir-ho hauran de formular instància, en la qual consignaran el nom i els dos cognoms, ofici, tallers on haguessin treballat, amb expressió de quin ha estat el darrer i el salari allí assignat i Sindicat al qual pertanyien. Les sollicituds hauran d'adreçar-se a la Sotssecretaria d'Armament, a València.

EGIPTE, PREOCUPAT PER L'ACTITUD PROVOCATIVA D'ITALIA

El Caire, 12. — Els periòdics atribueixen especial interès a les noves que donen compte que Itàlia reforça les guarnicions de Líbia. El periòdic «Al Mokattam» remarca la mala fe del Govern italià en realitzar aquesta política, puix que així vol assegurar-se un predomini militar sobre altres potències i posa d'aquesta manera en perill la pau mundial.

EL CONSOL DELS EE. UU. A BEYROUTH, HA ESTAT ASSASSINAT

Beirouth, 12. — El consol general dels Estats Units, en aquesta ciutat, ha estat assassinat aquest matí per motius desconeguts.

EL NEGUS PLEDEJA CONTRA EL GOVERN ITALIA

París, 12. — Aquesta tarda el tribunal civil del Sena examina la petició del Negus, contra el govern italià. El Negus voldria cobrar les ganàncies de les vuit mil accions del ferrocarril franco-etíop que posseeix com a cap del govern etíop.

El govern italià, que es declara successor del rei de reis, no vol que aquests trenta milions siguin lliurats a les caixes del sobirà desterrat.

Silvio Lessona en nom del govern italià ha fet oposició a les vuit mil accions. Haile Salassie s'adreçat al tribunal del Sena, per tal d'aconseguir un desembarg d'aquesta oposició.

L'advocat Denizet en nom del Negus ha llançat una citació contra Lessona. L'advocat Marcel Plaisant en nom del govern romà damana que s'ajorni l'assumpte en data propera.

EL COSTUM DE FUMAR

(CONTINUACIÓ DE LA PAG. 4)

una col·lecció d'estris que molt graciosament descriu una corranda mallorquina:

El que un fumador ha mester
pipa, banya, canó i broquet,
tabacu i ganivet,
esca pedra i foguet.

La descripció d'aquests estris en, ocuparia un espai de que no disposem. El més complicat per als fumadors era la manera de portar al damunt tot aquest bagatge, puix que el costum de dur butxaques a la roba no es tan vell com això. Els qui duien barretina feien servir el niu de butxaca i al fons del sac hi duien tot allò que els calia portar al damunt. Si duien barretina de nou pams que els penjava esquena avall, en caminar, el fons de la barretina els sotragava i els colpejava al darrera amb cert ritme. Si la duien cargolada damunt del cap portaven tot el bagatge per damunt de la testa. I quan es baralluven, i sobretot per pegar a la mainada, hom els ventava cop amb el niu pie de la barretina, i bon mal diuen que feia. D'aci la forma verbal «donar un cop de sac», equivalent a donar un ramblatge i en allusió al sac de la barretina.

Per a tenir foc sense haver-lo d'encendre, s'establí el costum de posar damunt de la taula unes «escalfetes» generalment d'aram si bé n'hi havia també de ferro i de terrissa que eren unes petites cacetes dintre de les quals es posaven unes quantes brasetes. Les tavernes establiren el costum de penjar a la porta de l'establiment i part de fora, una llarga corda fixa del cap superior i solta de l'altre que passava vora la vidriera encesa per la part inferior, corda que rebia el nom de «sogueta» i els qui passaven pel carrer se servien d'aquestes cordes sense haver de «picar foc». Aquesta corda passà a ésser distintiu de les tavernes. Fa poquíssims anys que encara era viu el costum de tavernes de poblacions costaneres freqüentades per gent de marina que no poden dur llumins al damunt perquè la humitat i el salobre els hi malmet.

LES PRIMERES PIPES A CATALUNYA

La pipa com a estri de fumar és moderna, pipar pròpiament vol dir xuclar, absorbir, i hom anomenava pipa la taça de broc o de malalt amb la qual sembla que s'inspirà la pipa de fumar. Les primeres pipes copiades de la pipa de prendre brou eren com les de terrissa o de ceràmica amb un llarg broc de canya i les venien a casa dels plats-i-olles com un de tants estris propis de la indústria. Era corrent tenir diversos brocs per a una mateixa pipa i de llargàries diverses. Sembla que a casa nostra les primeres pipes foren portades per italians rodamons. Una cançó barcelonina de primeries del vuit-cents ens descriu un marxant de pipes ambulant:

Jo vinc de la Itàlia
amb poqui diner,
la pipa a la boca
i un bastonell,
una seringa curta
una altra de més llarga
jo vaig per el mundi
vendendi barati.

Les xeringues de què parla es refereix als brocs. Més ençà es feren les pipes de fusta i les millors hom creu que són les de boix grèvol. Així ens diu el refrany:

La pipa per anar bé
ha d'ésser feta de grevoler.

ELS FRANCESOS, RÀPE

El rapè és d'introducció francesa; el tema ja vol dir tabac raspat en francès. Abans de la revolució la més alta aristocràcia francesa prenia rapè a tot drap i el major honor que hom podia fer a un amic era convidar-lo a posar de la seva capsa i el més fort enuig era no acceptar la gentilesa. Prendre rapè era correntíssim entre les grans dames. Es construïren capsetes de rapè que constituïen veritables filigranes i la gent que s'estimava en tenia una per cada dia de l'any incrustades amb or i pedreria.

Joan [illegible]

(Exclusivament escrit per a ULTIMA HORA.)

Els refugiats de guerra a Catalunya

El Govern de la Generalitat, en la seva reunió de divendres passat, va aprovar un Decret del Departament de Governació i Assistència Social que diu el següent:

«L'afluència de refugiats de guerra a Catalunya imposa obligacions a la reraguarda que cal regular a fi que no siguin exclusivament suportades pels que voluntàriament ofrenen llurs sacrificis a profit d'una minoria que es manté al marge d'aquestes exigències.

Per altra part, es fa necessari poder disposar amb urgència de les màximes possibilitats per a distribuir arreu de Catalunya els contingents d'immigració de guerra per tal que la seva acumulació no creï problemes insolubles amb relació a l'allotjament i als proveiments.

L'organització de la vida dels refugiats de guerra, amb tota la complexitat dels problemes que planteja, és tasca que exigeix temps i un esforç constant i que, per tant, no pot ésser realitzada sense resoldre immediatament, amb caràcter provisional, l'assistència dels contingents que cada dia arriben al nostre país.

Ateses aquestes raons, a proposta del conseller de Governació i Assistència Social, i d'acord amb el Consell Executiu,

Decreto:

Article primer. — Tots els monestirs, amb llurs annexos i béns de tota mena afectes a llur entreteniment i explotació i els locals procedents de congregacions religioses i fundacions, d'empreses mercantils o de particulars, que en la data de publicació del present Decret no tinguin ja aplicació autoritzada pel Govern de la Generalitat, queden a disposició del Departament de Governació i Assistència Social per als serveis que li estiguin escomanats.

Article segon. — Hom faculta el conseller de Governació i Assistència Social per ordenar, amb caràcter obligatori, l'allotjament d'un refugiat de guerra per cada família, en el cas que no sigui possible d'atendre'ls per mitjà dels que voluntàriament vulguin fer-se'n càrrec i amb els locals que puguin disposar els Ajuntaments.

Per a la distribució dels refugiats de guerra a les cases particulars es donarà preferència a les famílies que tinguin menor nombre de fills i majors ingressos, a fi d'evitar en tot el possible que la càrrega sigui suportada en la seva major part per les famílies d'obrers no qualificats.

Article tercer. — Resten exclosos de l'obligació d'hostatjar un refugiat de guerra els que tinguin més de cinc familiars que visquin a la casa i els que no disposin d'un mínim d'habitacions igual al de membres de família majors de catorze anys.

A aquests efectes es compitaran com a cambres habitables totes les dependències que tinguin almenys 3 mètres quadrats de superfície, si la menor dimensió és almenys d'1 mètre 50 centímetres.

Artique quart. — Les famílies que obligatòriament o voluntàriament tinguin un refugiat de guerra a casa seva percebran de l'Ajuntament el subsidi que aquest rep de la Generalitat de Catalunya per aquest concepte.

Els refugiats de guerra allotjats en família coparticiparan en els treballs propis d'aquesta i collaboraran amb la família que els hostatgi [illegible] a atendre les necessitats de la llar.

Article cinquè. — Els Ajuntaments venen obligats a proveir de targes de racionament tots els refugiats de guerra plaçats al respectiu terme municipal, i les lliuraran, respectivament, al cap de casa quan estiguin allotjats en família, o al responsable de les colònies de refugiats.

Article sisè. — El conseller de Governació i Assistència Social resta facultat per concertar amb la Delegació General del Govern Autònom d'Euscadi i les Delegacions Provincials de territoris evacuats, l'organització de colònies de refugiats i per a dictar les disposicions complementàries del present Decret.»

FERRER I GUARDIA

(CONTINUACIÓ DE LA PAG. 4)

Paral·lelament, les manifestacions, els mitings, les revoltes, tota mena d'actes de protesta es succeïren.

Diversos intellectuals que havien estat condecorats pel Govern espanyol, tornaren llurs creus al senyor Maura. S'organitzà el boicot als productes espanyols.

Diverses estàtues foren aixecades, en pocs mesos, a Ferrer.

*

A Lisboa es recolliren més de 20.000 signatures de protesta. La Legació espanyola fou apedregada. Hi hagué vaga general de vint-i-quatre hores per tal d'obligar el Govern a protestar oficialment contra l'execució de Ferrer.

El país sencer, els seus obrers miserables, els seus camperols i pescadors ignorants, els seus intellectuals, tots a la una s'aixecaren protestant contra el que s'estava perpetrant a l'altre extrem de la Península.

*

Tot fou en va. La protesta mundial (que no es limità pas —és clar!— a aquests tres països) no pararen la ma del jutge que signà la sentència ni la de l'oficial que s'apressà a tallar el darrer crit de Ferrer: «¡Soy inocente! ¡Viva la Escuela...!» ordenant l'execució material del crim.

*

Des que aquestes coses succeïren i s'escriviren aquestes indignades frases, han passat molts anys, quasi una trentena.

Llavors a Espanya hi regnava Alfons XIII. Maura, l'assassí, i Moret, el liberal que engendrà Lerroux, eren els amos i directors del «tinglado» polític. Catalunya, en baixa ja el moviment solidari, sentia més viva que mai l'opressió centralista de l'Església, l'Exèrcit i les castes dominants. Ferrer i el seu procés —el seu martiri, millor— són una mostra, com un signe, del que era, fa vint-i-vuit anys, l'Espanya monàrquica.

I eren Alemanya, Itàlia i Portugal els països que —junt amb França, Anglaterra, l'América llatina i fins i tot la llunyana i torturada Rússia— s'oposaren, protestaren i s'esforçren per tal d'evitar el crim.

Mentre els pobles d'aquests tres països lluitaven contra els seus enemics interiors per a fer avançar la causa de la seva llibertat; mentre se les havien amb els criats polítics del Kaiser, que ja preparava la guerra —la «seva» guerra— i amb els titelles parlamentaris dels reis de Roma i Lisboa; mentre sostenien aquestes batalles interiors, sortien, també, en defensa de la causa de la llibertat, de la justícia, dels drets dels homes, encarnada en aquells moments en la figura barbuda, trista, noble de Francesc Ferrer.

*

Vint-i-vuit anys després els papers han canviat.

Alemanya està sotmesa, Itàlia està dominada, Portugal està oprimit. Els tres països capdavanters en la protesta, en 1909, són ara els aliats dels qui, llavors, aprovaren el crim, es feien còmplices dels assassins i fins i tot, executaren el monstruós assassinat.

Els governants d'aquells països —ja que no els seus pobles, estemordits i emmudits per la força— estan ara en pacte amb els qui han repetit infinitat de vegades, en formes mil cops més brutals i monstruoses, el crim de Montjuïc. Estan amb els assassins de García Lorca, de Ruftlanchas, de Leopoldo Alas...

I ni una veu ni un crit no s'ha pogut aixecar a Portugal, a Itàlia, a Alemanya, demanant justícia, protestant contra l'atemptat.

Perquè els qui manen allí són còmplices dels assassins. I els qui voldrien cridar la seva indignació, són, també, assassinats i torturats.

*

I Espanya, una, ocupa el paper universal que ocupà fa un quart de segle. Amb una fe i una eficàcia mil vegades majors, protesta contra els criminals que assassinaren Ferrer, i García Lorca, i Alas, i tants d'altres. I protesta en la forma més eficaç —i més heroica—: amb les armes a les mans. Protesta amb la pròpia vida.

I comença a acomplir-se la venjança històrica de Ferrer!

FRONTIS IXIKI-ALAI
Avui, nit, a les deu
CARMENCHU-MARY
contra
ALEGRIA-ANGELITA
Demà, tarda, a les quatre
NATI LOLILLA
contra
ARRATE I-TONI
Detalls per cartells

FRONTIS NOVETATS
Avui, nit, a un quart d'onze
A PALA
SALAMANCA-UNAMUNO
contra
ROBERTO-CHIQ. GALLARTA
Demà tarda, a dos quarts de cinc
A PALA
GALLARTA III-PEREA
contra
NARRU II-JAUREGUI
Detalls per cartells.

LA CIUTAT MARXA

CONVOCATÒRIA. — Un grup de Directors del CENU convoca tots els companys Directors, a una reunió de molta importància, que tindrà lloc demà, dimecres, a les sis de la tarda, a la Rambla de Catalunya, 43, pral.

CASAL DE LA CULTURA.—Aquest Casal convida tots els associats a la setena conferència de la Secció de Ciències Econòmiques Político-Socials, a càrrec de Felip Grau i Ros, el tema de la qual serà: «La personalitat econòmico-social de Catalunya a través de la història».

La conferència tindrà lloc a la sala d'actes del Casal de la Cultura (plaça de Catalunya, 14), demà passat, dijous, a les set de la tarda.

CICLE DE POESIA CATALANA MODERNA, A L'ATENEU DE BARCELONA.—El segon recital d'aquest cicle, organitzat pel Grup Literari «Casa», tindrà lloc demà, dimecres, a les set de la tarda, a aquest Ateneu (Canuda, 6), a càrrec del poeta Bernat Maria Saló, el qual serà presentat per Ramon Vinyes.

BLENORRAGIA
Un producto nuevo DAGONAR 2, de efectos asombrosos.
Infecciones de los riñones, vejiga, prostatitis, cistitis, etc.
Los médicos saben que después del descubrimiento de DAGONAR 2, nuevo antiséptico urinario 1400 veces más potente que el fenol, todos los otros tratamientos son relegados al segundo plano. DAGONAR 2 es infalible, completamente inocuo, discreto (píldoras). Previene y cura en menos de 8 días, sin inyecciones, sin lavajes. Tratamiento siempre gratuito a los médicos y clínicas. Caja 8,90 ptas. Todas farmacias. Reembolso, 9,90 ptas. Laboratorios Iidat 780 Consejo Ciento - Barcelona
8 DIAS

© Archivos Estatales, cultura.gob.es

Dos dies abans de la destitució...

"Deixava a Palau no l'àrbitre imparcial sinó el beL·ligerant...", escriu Martínez Barrio, en parlar de la seva entrevista amb Alcalà Zamora

Madrid, 12. — En la sèrie d'articles que ve publicant un diari madrileny, del President de les Corts, senyor Martínez Barrio, destaca avui una entrevista que sostingué amb el senyor Alcalà Zamora dos dies abans de la destitució d'aquest pel Parlament.

«A les poques paraules —diu— vaig plantejar el problema de cara al senyor Alcalà Zamora. Li vaig dir que l'acord de la Cambra el creia perfectament legal i constitucional i que el bé del país i la tranquil·litat de la República imposaven de la seva part un ple acatament.

No féu cap objecció, si bé tampoc no mostrà la menor conformitat a la meva tesi. L'únic visible en la seva actitud fou el desig que jo donés per acabada l'entrevista.

Esgotat el tema, vaig portar la controvèrsia a un altre terreny, igualment lliefiscós: el de les seves relacions amb el Govern.

—No és possible —vaig afirmar— que el Cap de l'Estat i el Govern responsable visquin en franca oposició. Del seu antagonisme se'n ressenten tots els negocis públics; i en les diferències, ben conegudes, troba l'opinió imparcial motiu d'intranquil·litat i els adversaris argument per a les seves campanyes. Cap règim no resisteix el corc interior, i més quan està mancat de la fortalesa que donen els segles.

El President reaccionà amb violència i em digué:

—¿Vós creieu que jo sóc culpable d'aquestes diferències?

—No es tracta d'això —vaig contestar—. El problema és distint. Des del meu punt de vista no té importancia que sigueu vós o que sigui el Govern el qui es trobi assistit i carregat de raó. El perillós és la ruptura en ella mateixa, i més quan el Govern gaudeix de l'absoluta confiança de la Cambra i actua complint un programa polític avalat pel vot popular que obliga a tots, al Ministeri que el desenrotlla i al President de la República, que constitucionalment, a mesura que es voten les lleis, ha de promulgar-les.

El senyor Alcalà Zamora féu un gest; i amb un altre amable d'acomiadament s'encaminà i m'encamina a la porta. Més que de les seves paraules, de la seva actitud vaig deduir que el meu esforç havia fracassat. Deixava a Palau, no l'àrbitre imparcial per damunt de partits, sinó el beL·ligerant impetuós que, no sabent desfer el nus, es disposava suïcidament a tallar-lo.

La meva interinitat començà el 8 d'abril i acabà l'11 de maig. Els primers a reiterar la seva adhesió i de les forces que comandaven foren els generals Goded, Franco, Cabanellas, Villabrille, Molero, Sánchez Ocaña i el coronel de la Comandància d'Astúries, Aranda. Tampoc no estigué ociós l'inspector del Cos de Carrabiners i consogre del President destituït, general Queipo de Llano, el qual, no creient suficient l'adhesió escrita, em va demanar audiència i es presentà a Palau el dia que el citaren. Em visitaren també, per tal de reconèixer la legalitat del mandat, el cos diplomàtic i tots els caps de grups polítics.

Es possible —acaba dient— que alguns dels meus ilustres visitants s'hagin penedit que el seu testimoni personal presentant-se a Palau serveixi avui per a esvair la llegenda que les institucions de la República es bastiren en veritable ilegitimitat el dia 8 d'abril. Però tot el que han fet després no ha pogut esborrar el que havien fet abans; i l'acte voluntari de sotmetre's a la representació personal de la República, que havien de combatre fradament al costat dels rebels, més tard, roman acusadora i filiçonadora. Fou el petit senyal històric que no esborraran totes les aigües de l'Oceà.»

Londres adoptarà el criteri de París

Londres, 12. — Immediatament després de la seva arribada al Foreign Office, el senyor Eden s'ha reunit en conferència amb els seus col·laboradors immediats, preparant l'informe que ha de presentar demà al Gabinet sobre la resposta italiana a la proposició franco-britànica i sobre les conseqüències que tal resposta podria provocar.

Aquest últim tema, de primordial importància, continua essent confiat al criteri francès, i per conseqüent s'espera ans que tot el punt de vista del Govern de París, el qual hom suposa que serà notificat aquesta mateixa tarda a Eden per l'ambaixador francès, Corbin.

El senyor Eden ha conferenciat també aquest matí amb el primer ministre, senyor Chamberlain.

Als cercles polítics es dóna per descomptada, generalment, una pròxima però breu sessió del Comitè de no intervenció, amb el fi de conciliar simultàniament el desig de Roma que el problema sigui discutit davant l'esmentat organisme i la voluntat franco-britànica de no deixar entaular debat. En cas que fos impossible d'arribar a un acord concret, hom suposa que es plantejaria l'actitud anglesa i francesa acordada i decidida ja anticipadament.

Sobre aquest particular es concedeix gran importancia als telegrames procedents de París, en els quals es parla d'una possible supressió dels embargaments francès i anglès sobre les mercaderies estrangeres en trànsit destinades a l'Espanya republicana.

EDEN I CHAMBERLAIN TORNEN A REUNIR-SE

Londres, 12. — El senyor Eden ha conferenciat a darrera hora del matí, novament, amb el primer ministre. Es creu saber que en l'entrevista s'ha tractat també del problema de la no intervenció i de l'informe que el ministre de Negocis estrangers ha de presentar a la reunió ministerial de demà.

DELBOS HA CONFERENCIAT EXTENSAMENT AMB L'AMBAIXADOR D'ESPANYA

París, 12. — El ministre de Negocis Estrangers, senyor Delbos, ha conferenciat aquest matí extensament amb l'ambaixador d'Espanya, senyor Ossorio i Gallardo.

Seguidament ha conferenciat amb el senyor Stoiadinóvitx, amb el qual ha estudiat diversos importants assumptes d'interès per a tots dos països.

CHAUTEMPS I EL MINISTRE DE L'AIRE ES REUNEIXEN

París, 12. — El senyor Chautemps ha conferenciat aquest matí amb el ministre de l'Aire senyor Cot.

Avui, 445.è aniversari del descobriment

«EL NOSTRE PENSAMENT CRIDA ELS CORS JOVENIVOLS D'AMERICA...»

Madrid, 12. — Amb motiu del 12 d'octubre, l'Aliança Jovenivola Antifeixista ha llançat el manifest següent adreçat a tots els joves dels països hispano-americans.

«Compañeros y amigos: Hoy se cumple el 445 aniversario del descubrimiento de América. Han transcurrido cientos de años en los que los hijos de España han mezclado su sangre con la de los aborígenes de vuestro continente. Desde entonces, nuestra lengua es también la vuestra y nuestros sentimientos mutuos de amistad i cariño se han estrechado.

Los enemigos del progreso, los fascistas, han querido utilizar el 12 de octubre en un sentido imperialista y de añoranza de dominación; pero los jóvenes de España saben que nuestros hermanos de América no sólo aprendieron de nuestro país lo que era tiranía y opresión. De nuestro pueblo también conocieron la lucha por la defensa de la libertad y en ella tuvieron ejemplo los libertadores americanos.

Nuestro pensamiento llama a los corazones juveniles de América. Muchos de vuestros mejores muchachos han fundido una vez mas su sangre con la nuestra, regando nuestros campos de batalla.

Este nuevo 12 de octubre, recuerda los lazos imperecederos que nos unen.

Unid vuestro esfuerzo contra la barbárie y la regresión en ayuda de España popular. Nuestra victoria ahorrará vidas de madres y niños americanos.

¡Viva la solidaridad de la juventud hispano-americana! ¡Viva la República Española!

El Consejo de Madrid de la Alianza Juvenil Antifascista.»

La pau i la prosperitat sols poden salvaguardar-se si França és forta i respectada

París, 12.—Al final de la Conferència dels francesos que viuen a l'exterior es votà una resolució en la qual consta el desig de tots els delegats a afirmar la seva confiança en els destins de la mare pàtria; estan convençuts que la prosperitat i la pau només poden salvaguardar-se si França es forta i respectada; fan una crida a tots perquè el ressorgiment en l'ordre nacional i internacional sigui possible; demanen que es valori la França d'ultramar; insisteixen en l'aplicació equitativa de la reciprocitat entre la França metropolitana i la colonial i els Estats estrangers.

ADVERTIMENT ALS AGENTS PROVISIONALS

A la Prefectura Superior de Policia ha estat facilitada una nota per mitjà de la qual hom assabenta als ciutadans que han estat nomenats agents provisionals de tercera classe de la «plantilla» de l'Estat, per tal que en el termini màxim de noranta-sis hores, a partir de la publicació d'aquest avís hauran de presentar-se al Negociat de Personal per tal de recollir el seu nomenament i regular la seva situació.

Als que així no ho fessin hom ho considerarà com que renuncien al càrrec.

Ha mort Vaillant-Couturier, redactor cap de "L'Humanité" i gran amic de l'Espanya republicana

Ha mort Vaillant-Couturier, el líder comunista francès, redactor cap de «L'Humanité», de París. Ha mort, doncs, un gran amic del poble, i un gran element agitador del Partit Comunista Francès.

Ha estat Vaillant-Couturier, un dels homes del país germà que més ha treballat per la causa de l'Espanya Republicana. Des de les columnes del seu periòdic, des de la tribuna pública, des de tots els llocs on li ha estat possible, Vaillant-Couturier ha estat un ferm puntal per a la defensa de l'Espanya Republicana davant el món.

La mort soptada de l'amic, priva a la nostra causa d'un defensor entusiasta.

Reposi en pau.

*

La mort de l'escriptor Paul Vaillant-Couturier, redactor cap de «L'Humanité», haurà causat una dolorosa impressió al nostre país. Vaillant-Couturier era un dels més entusiastes defensors que tenia a França la causa de la República Espanyola.

Vaillant-Couturier tenia 45 anys. Havia nascut a París el 8 de gener del 1892. Fill d'actors, havia passat la seva infantesa i la seva adolescència en un ambient de pintors i de músics; així es comprèn fàcilment les seves qualitats de sensibilitat, intel·ligència i entusiasme que des de molt jove el distingiren i li obriren pas en la vida política i literària. Era doctor en Dret i advocat.

L'any 1913 publicà la seva primer obra. Es tractava d'una selecció de poesies titulada «La visite du berger». En aquest volum descobrí j Vaillant-Couturier el seu temperament sensible i ardent a la vegada. Hi havia en aquests poemes una barreja de misticisme i voluptuositat que cridaren tot seguit l'atenció de la crítica.

Durant la guerra fou Vaillant Couturier un heroi autèntic. Les seves citacions en l'ordre del dia de l'exèrcit francès són de les més elogioses que mai no hagi conegut cap soldat. Arribà a comandant d'una secció de tancs. Ferit i atacat pel gasos, fou després detingut i fet presoner a Epinal per un delicte de Premsa. L'horror de la guerra havia aguditzat la seva sensibilitat extraordinària i havia convertit el poeta en l'actiu militant socialista que ha estat fins a la seva mort.

Vaillant-Couturier havia trobat en el front de guerra un company seu de col·legi, que fou des d'aleshores per a ell com un germà. Ens referim a Ramon Lefèvre. Amb ell escriguè un llibre emocionant: «La guerre des soldats». Amb ell també, i amb Henry Barbusse i Georges Bruyère fundà l'Associació Republicana d'Antics Combatents i després el grup Clarte, que tant havia d'influir en la formació de la intelectualitat esquerrista.

Vaillant-Couturier publicà encara «Une permission de détente» i, so bretot, les seves famoses «Lettres à mes amis», escrites durant el període 1917-1919, obra extremadament significativa de la psicologia de la generació de joves de 20 anys als quals la guerra féu llançar a un costat tot el bagatge de simbolisme i de romanticisme per a entrar de ple en la polèmica i en la lluita.

Fou llavors quan es precisà en Vaillant-Couturier l'escriptor revolucionari que tots admiràvem. Dels d'aquesta època les seves primeres campanyes periodístiques a «L'Humanité». Aquestes campanyes es caracteritzaven per la seva qualitat, pel seu vigor, per la seva agudesa i per la seva lleialtat.

La tasca periodística de Vaillant Couturier no va impedir-li de publicar encara «Treize danses macabres», volum de poesies en el qual va renéixer el poeta dels primers temps. Més tard escriví Vaillant Couturier «Jean-sans-Pain», narració per a infants, plena de tendresa i d'intenció. Després comença amb «Un mois dans Moscou-la-Rouge» la seva sèrie de grans reportatges i a continuació una altra sèrie de fascicles i d'obres teatrals de propaganda, com «Le Monstre», «Trois Conscrits» i «Asie». Per tal de donar una idea de la considerable obra literària de Vaillant-Couturier és necessari parlar també d'una manera especial, dels seus «Souvenirs d'enfance».

Paul Vaillant-Couturier havia estat diputat per París, als 27 anys. La seva activitat parlamentària solament pot ésser comparada amb la que sempre desplegà en defensa de la cultura. Durant molt anys fou alcalde de Villejuif, població que passà ràpidament de 6.000 habitants a 30.000, i de la qual havia fet Vaillant-Couturier un model sota tots els aspectes.

Per la seva cultura, per la seva austeritat, per la seva rectitud, per la seva fidelitat i pel seu entusiasme, era considerat Vaillant-Couturier com un exemple. Fa uns mesos la intel·lectualitat francesa d'esquerra i els militants socialistes celebraren, com mereixia, el 20è aniversari de la seva vida de militant.

La transcendental declaració del President Companys

NOTA D'E. R. C.

Vista la nota que ha fet pública S. E. el President de la Generalitat i que honora la seva delicadesa i la dignitat amb què sempre ha servit Catalunya, fidel al seu poble, Esquerra Republicana de Catalunya reitera, per mitjà dels seus organismes directius, conjuntament reunits avui, la seva adhesió al President Companys, que el 14 d'abril del 1931 va ésser el primer a proclamar la República que tots defensem; capdavanter de la minoria catalana a les Corts Constituents, amb la qual va defensar l'esperit laic, socialment avançat i autonomista de la Constitució i va fer possible l'Estatut de Catalunya; primer president del Parlament de Catalunya; president de la Generalitat, que per a defensar-la contra les forces monarquitzants i feixistes va alçar-se el 6 d'octubre, amb clara visió dels perills que envoltaven la República i solidari amb el moviment d'Astúries, va fer possible la victòria esclatant del Front Popular el 16 de febrer. I que el 19 de juliol va guanyar també per a la República, capdavanter de les forces armades de la Generalitat i del poble català, la primera i aleshores decisiva victòria contra el moviment que encara avui ensangona les terres d'Espanya, rendint per a la República el general Goded, presoner al seu despatx. I que des del 19 de juliol ençà ha estat la més viva representació del poble de Catalunya al voltant del qual s'ha pogut mantenir la unitat del front antifeixista i canalitzar un moviment popular que és la commoció més fonda que el nostre país ha sofert en la història contemporània.

Esquerra Republicana de Catalunya, en reiterar avui la seva adhesió al President que tan generós ha estat en sacrificis i que ens ha guiat amb clarividència en aquests anys de lluita, està segur que no li manca la del poble català, disposat, sota el seu guiatge, insubstituïble, a assolir la victòria, com ell diu, i les perspectives que tots els horitzons palesen, ja és segura, per a conquerir la independencia de la República, amb estreta col·laboració amb el seu Govern i assegurar el progrés social i les llibertats de Catalunya.

El Consell Permanent d'Esquerra Republicana de Catalunya.

LES J.E.R.E.C. AL POBLE CATALA

Reunits els organismes dirigents de les J. E. R. E. C., en caràcter extraordinari, en virtut de l'actitud del President de Catalunya feta pública ahir en la nota donada a la Premsa, prenen els següents acords:

Primer. Ratificar-se íntegrament en la declaració política aprovada per aclamació en l'últim Ple de les J. E. R. E. C.

Segon. Considerar com a primer pla de la nostra actuació guanyar el més ràpidament possible la guerra, i, per tant, les J. E. R. E. C., com a joventuts essencialment nacionalistes que són fan avui el sacrifici màxim de la seva existència, supeditant a aquesta necessitat tots els seus ideals, ja que la conseqüència d'aquesta guerra per les llibertats ha d'ésser el reconeixement de les personalitats ibèriques.

Tercer. Refermar la nostra posició nacionalista, i ens identifiquem amb l'actitud presa pel President de Catalunya. Les J. E. R. E. C., en prendre aquesta actitud, que interpreta el sentir dels combatents catalans, a una ordre del President Companys contestaran: PRESENT!

Donada a Barcelona, 11 d'octubre del 1937.

El Secretariat General de les J. E. R. E. C.

LA PREMSA I LA DECLARACIO DEL PRESIDENT

"LA HUMANITAT": "Catalunya tota, com nosaltres, està segura que ara com sempre Lluís Companys pensa en la llibertat de Catalunya i en la llibertat de tots."

«Però aquesta emoció, que no podem ni volem amagar, no ha d'impedir que expressem una vegada més la nostra confiança en la persona de Companys, que és i serà sempre el nostre amic a la Generalitat, o als rengles reservats als simples militants del front antifeixista. Aquesta confiança merescuda per la constant aplicació del nostre President al servei de la Pàtria, de la Llibertat i de la Pau, ens permet de considerar l'última declaració presidencial com un nou servei a aquesta triple causa.

Per la Pàtria, per la Llibertat i per la Pau Lluís Companys mai no ha mesurat ni l'esforç ni el sacrifici. Estem segurs que ahir, avui i sempre Companys restarà lleial als principis que ha servat durant tota la seva vida.

No ens falla la confiança. No mancarà tampoc la confiança al poble català.

Catalunya tota, com nosaltres, està segura que ara com sempre Lluís Companys pensa en la llibertat de Catalunya i en la llibertat de tots.»

"LA PUBLICITAT": "Catalunya sabrà afrontar en cada moment les necessitats polítiques i les exigències de la guerra si se sap regida per un home com el President Companys"

«Ignorem si en la decisió del President poden haver-hi influït causes externes a la política catalana. Sabem, però, que, com hem dit moltes vegades, l'única política possible de relació entre els Governs de la República i de la Generalitat és la col·laboració cordial i activa, i que tota desconsideració o menyspreu per als òrgans de govern de Catalunya constituiria un error imperdonable si era adoptat per negligència, i una posició absurda i perjudicial per a la causa de l'antifeixisme si era seguida com a sistema. Avui, com d'ençà del començament de la nostra guerra, com fins a l'acabament victoriós de la lluita, Catalunya és el factor essencial del front antifeixista i republicà, i del seu descontentament o de la seva sensació d'ésser incompresa o vexada podrien pervenir-ne doloroses conseqüències per al nostre esforç comú. Perquè sabem que a una banda i a l'altra hi ha prou patriotisme per a evitar que mal no puguin plantejar-se situacions desagradables, confiem que la resolució feta pública pel President Companys no té res a veure amb aquestes possibilitats. Catalunya sabrà afrontar en cada moment les necessitats polítiques i les exigències de la nostra guerra, i tant si se sap regida per un home que, com el President Companys, ha retut a la seva causa tants serveis eminents, com si ha d'ésser governada per un altre patriota, complirà el seu deure fins a la victòria decisiva.»

"TREBALL": "Cal crear totes les condicions necessàries per tal que Lluís Companys disposi dels elements que assegurin la màxima eficàcia a l'exercici de les seves funcions"

«Lluís Companys és avui l'home que representa millor la unitat del poble català en la seva lluita contra el feixisme indígena i internacional, i la unió estreta del nostre poble amb els altres pobles hispànics, de Catalunya amb la República, en aquesta mateixa lluita.

Considerem, de més a més, que cal crear totes les condicions necessàries per tal que Lluís Companys, president de tots els catalans, tingui a la seva disposició els elements que assegurin la màxima eficàcia a l'exercici de les seves altes funcions, recolzant-se en la voluntat democràticament exteriorितzada de les masses antifeixistes de Catalunya, car això és indispensable, no solament en interès del poble català, sinó també en interès de la lluita gegantina que la República mena contra el feixisme invasor.

Lluís Companys, l'home que ocupà amb tota dignitat el seu càrrec el 6 d'octubre i el 19 de juliol, ha de seguir ocupant-lo. Aquest és, sense dubtes de cap mena, el desig de tots els catalans.»

"LAS NOTICIAS": "Companys és l'home que millor simbolitza la unitat del poble català"

«Companys es el hombre que mejor simboliza la unidad del pueblo catalán en su lucha contra el fascismo invasor y contra el fascismo agazapado en nuestra Península, y es Companys, además quien manifiesta mejor la estrecha unión de nuestro pueblo con los demás pueblos hispanos, la unión de Cataluña con la República en la lucha a muerte que estamos sosteniendo.

Companys debe permanecer en su puesto y consideramos que es preciso crear las condiciones necesarias para que el Presidente de todos los catalanes disponga de los elementos que aseguren la máxima eficacia en el ejercicio de sus altas funciones, apoyándose en la voluntad democráticamente expresada por las masas antifascistas de Cataluña. Nosotros creemos que esto es indispensable, no solamente en interés del pueblo catalán, sino también y muy especialmente en interés de la lucha titánica que la República sostiene contra la invasión fascista. Companys ha sido el Presidente de Cataluña en los momentos más graves para nuestra tierra y Companys debe continuar siéndolo. Este es, sin duda alguna, el pensamiento y el deseo de todos los catalanes: Presidente de Cataluña como lo fué en las fechas gloriosas.»

"EL DIA GRAFICO": "El President vencedor el 19 de juliol, Lluís Companys ha d'ésser també el President vencedor el dia de la victòria."

«Gesto de delicadeza el de Luis Companys, que casa perfectamente con todos los gestos, heroicos unos, de cumplimiento del deber otros, que forman su historial político desde que fuera desterrado por Martínez Anido al castillo de la Mola, como si el destino se complaciera en hermanar la resistencia inquebrantable de la fortaleza que encarna el republicanismo indomable de Menorca con la conducta ejemplo de fe y de seguridad en el triunfo de la voluntad popular que se ha trazado desde su juventud el Presidente de Cataluña y que ofrece contrastes tan coincidentes en avalar su compenetración con la República y con las aspiraciones de nuestra tierra, como el 6 de octubre del 1934 al ser vencido el movimiento de protesta contra la participación de la Ceda en el Gobierno, y el 19 de julio al dominar en seis horas la sublevación militar y tener prisionero en su despacho al general Goded. En ambas fechas desafió brava y gallardamente al destino, jugándose la vida. Fué al presidio de Santa María cuando fué vencido, como antes fuera al castillo de la Mola por condenar duramente, sin paliativos, el terrorismo avalado por el Poder Público. Puso de nuevo en favor del pueblo el cargo de Presidente, que moralmente ejerciera durante su estancia en presidio, cuando la guarnición de Barcelona se lanzó a la calle y él se dirigió a la Jefatura Superior de Policía para solidarizarse con los militares adictos a la República y hacer frente al ataque de los traidores.»

... ...

«Es ahora el Parlamento de Cataluña el que tiene que decidir. Y es el Frente Popular de toda España y son los partidos y las organizaciones que forman el bloque antifascista, los que están obligados a hacer efectiva e intensificarla, para que sea invulnerable, la solidaridad estrecha de cuantos luchan en el frente y en la retaguardia por el triunfo de la República y de la Libertad. Presidente vencedor el 19 de julio, Luis Companys debe ser también el Presidente vencedor cuando llegue la hora de la victoria del Ejército Popular.»

"MAÑANA": "Companys pot deixar la Presidència de Catalunya si aquesta és la seva voluntat; però per pressions ocultes o maniobres polítiques, no."

«Luis Companys puede dejar la Presidencia de Cataluña si ésta es su voluntad o si así lo exigen los preceptos constitucionales y estatutarios; pero por presiones ocultas o maniobras políticas, no. Es el pueblo quien le eligió y es el pueblo el único que puede retirarle su confianza.

Nosotros no sabemos lo que puede ocurrir entre bastidores; pero hemos querido exponer las anteriores consideraciones porque, haya algo o no en la obscuridad, el pueblo tiene derecho a saber-lo. Si no hay nada, para tranquilizar sus escrúpulos, pues también a él se los plantea el caso, ya que no quisiera pecar de olvidadizo y desagradecido. Y si hubiese algo, para afirmar y mantener la soberanía de la voluntad popular.»

Formen part dels preparatius de l'ofensiva nipona que fa tant de temps hom espera

(CONTINUACIO DE LA PAG. 1)

i terrestres japoneses obriren foc i bombardejaren les posicions xineses. Hom creu que el bombardeig constitueix la preparació a la gran ofensiva japonesa esperada durant tant de temps. Els vaixells ancorats a Huanpu bombardegen Potung a un ritme de tres canonades per minut.

INFORMACIONS SENSE CAP CREDIT

Pequin, 12. — La premsa xinesa al servei dels japonesos informa que les tropes mongoles que comanda el príncep Teh-Teh s'aproximen cap al nord i est de la capital de Sulyan, antiga ciutat religiosa que els mongols veneren. El governador de la provincia, ajudat per tropes pertanyents als exèrcits comunistes, dirigeix la defensa de la ciutat, però es disposa a replegar-se vers Ningxia en cas d'ésser derrotat.

ELS REPRESENTANTS ANGLESOS A LA XINA SON AGREDITS PELS AVIONS JAPONESOS

Xang-Hai, 12. — L'agència Reuter ens diu:

Tres cotexs de l'ambaixada d'Anglaterra que s'adreçaven de Nanquin a Xang-Hai, han estat metrallats per uns avions —sembla que eren japonesos—, sense causar víctimes.

ELS XINESOS RESISTEIXEN A LA REGIO DE XAPEI

Londres, 12. — El bombardeig de les línies xineses al Nord de la Concessió ha durat quinze minuts. Els xinesos ha rebut l'ordre de resistir a tota costa a la regió de Xapei.

Anuncien que el foc de l'artilleria xinesa ha destruït quatre vaixells de transport que descarregaven provisions a la part Est de la Concessió.

Violents temporals de pluges al front de Terol

L'enemic es fortifica temorenc dels nostres alacs

Barracas, 12.—Després d'uns dies, gairebé una setmana, d'excellent temps, han aparegut les pluges al front de Terol, amb caràcter de temporal.

El dia d'ahir fou aprofitat per la nostra aviació per a practicar vols de reconeixement a les primeres línies i, en efecte, s'ha pogut comprovar que l'enemic procedeix a fortificar-se temerós dels nostres moviments. Aquests treballs de fortificació són continuament hostilitzats per les nostres bateries, que castiguen les línies feixoses i intensifiquen el foc tan aviat com s'acusa la veu de fortificació.

També ahir els nostres canons dispararen amb eficàcia contra les posicions enemigues de Venta del Puerto i Casilla del Puente.

Al sector del 13è cos d'Exèrcit, s'ha pogut apreciar el dany causat pel moviment d'ambulàncies que s'observà des de les nostres trinxeres tan aviat com acabà el nostre canoneig.

Als altres sectors de l'Exèrcit de Llevant, solament hi hagué foc de fusell i metralladora.

GRANDIOS MITING D'HOMENATGE AL FUNDADOR DE L'ESCOLA MODERNA FRANCESC FERRER I GUARDIA

Aquest miting tindrà lloc al Casal de la Cultura (plaça de Catalunya, 14), demà, dimecres, a les set de la tarda, data del vint-i-vuite aniversari del afusellament del plorat mestre, als glacis de Montjuic.

L'acte serà públic.

Han promès llur assistència, els oradors següents: Antoni Escofet, Victoria Cilero, Sofia Civis, Salvador Garriga, Albert Corti, Ricard Crespo, Joan Puig Elias, Manuel Cales i Angel Pestaña.

Clourà l'acte Duran i Bellera en representació dels Mestres Lluís Històrics.

EL PRIMER MINISTRE IUGOSLAU, A PARIS

París, 12. — A tres quarts de nou ha arribat el primer ministre iugoslovac, Stoyadinovitch, acompanyat de diversos alts funcionaris i personalitats civils i militars del seu seguici.

Ha estat rebut per Delbos, Rechet i Ossasky.

HA ESTAT RENOVADA L'AMISTAT FRANCO-IUGOSLAVA

París, 12. — Stoyadinovitch i Delbos han signat els acords per a renovar el tractat d'amistat i consulta franco-iugoslava.

Tot seguit han tractat de qüestions que interessen ambdós països fins a l'hora del dinar ofert al Quai d'Orsai pel senyor Chautemps, a honor del primer ministre iugoslovac.

A FRANCO LI DIMITEIXEN ELS CONSOLS

Londres, 12—Telegrafien de Gibraltar que un individu anomenat Ricardo Gorzueta, cònsol oficiós de Burgos a Gibraltar, ha arribat a aquella ciutat, procedent de Sevilla, on conferencià amb Queipo de Llano i al qual presentà la dimissió. S'ignoren encara les raons d'aquesta dimisió, sobre la qual els funcionaris del «Consolat» rebel es neguen a fer cap declaració.

ELS PARENTS DE L'EX-REI, INSTRUMENTS DE FRANCO

Biarritz, 12. — Franco ha informat l'infant Alfons d'Orleans-Borbó —fill d'Antoni d'Orleans i de la infanta Eulàlia— que devia abandonar la seva representació oficiosa de Salamanca a Anglaterra per a retornar a Espanya i ocupar un lloc en el «govern».

© Archivos Estatales, cultura.gob.es

ULTIMA HORA
INFORMACIÓ · CRÍTICA · REPORTATGE
REPORTATGES · INFORMACIONS · ARTICLES...

El Govern de la República, en nota al Foreign Office, aclareix...

Maniobra que no podrà enganyar ningú...

València, 12. — L'ambaixador d'Espanya a Londres, senyor Azcàrate, ha lliurat al Foreign Office la nota següent:

«Con motivo de las alusiones contenidas en la nota del Gobierno italiano del 9 de los corrientes al pasaje del discurso pronunciado ante la Asamblea de la Sociedad de Naciones por el representante de España el 2 de octubre, relativas a los voluntarios que luchan al lado del Gobierno de la República, tengo el honor, por orden de mi Gobierno, de someter al claro juicio de V. E., las aclaraciones siguientes:

Primera. El Gobierno italiano deforma y desnaturaliza de tal manera el sentido de las palabras pronunciadas por el Delegado español ante la Asamblea, que se hace difícil explicar su actitud por la torpeza o ignorancia de quienes redactaron la nota; antes al contrario, cabe atribuirlo al propósito de realizar una maniobra que, por lo burda, no podrà engañar a nadie.

Segunda. Las palabras del Delegado español fueron las siguientes: «Pero no debe perderse de vista, que si bien la Brigada Internacional està formada por extranjeros que han ido a España a defender sus ideales, la Brigada Internacional como entidad es española y està en absoluto bajo la autoridad del Gobierno de la República.» Estas palabras subrayan las dos ideas siguientes:

1.ª Que la Brigada Internacional està formada por extranjeros.

2.ª Sin embargo, como entidad, la Brigada Internacional es española en el sentido de encontrarse bajo la autoridad absoluta del Gobierno de la República.

Tercera. Todo lector de buena fe ha de reconocer que estas palabras, lejos de obstruir la retirada de los voluntarios que luchan al lado del Gobierno, sale al paso —y con esta intención fueron pronunciadas— de lo que el Gobierno italiano había siempre señalado como obstàculo principal para la retirada de esos voluntarios, a saber: la ausencia de una autoridad real y efectiva del Gobierno español sobre ellos.

Cuarta. Aunque mi Gobierno tiene la absoluta certeza de que la maniobra intentada por el Gobierno italiano no ha producido el menor efecto sobre el espíritu de V. E. y sobre las deliberaciones del Gobierno del Reino Unido, desea reiterar una vez más, con la misma meridiana claridad con que siempre lo ha hecho, su punto de vista al problema de los combatientes extranjeros que toman parte en la lucha de España y que se resumen así:

a) El Gobierno de la República estaría siempre dispuesto, en principio, a asegurar la retirada de los voluntarios extranjeros que luchan a su lado, dentro de un plan general de retirada de todos los combatientes extranjeros que toman parte en la lucha en España y al proclamar solemnemente ante la Asamblea de la Sociedad de Naciones su autoridad absoluta sobre sus voluntarios extranjeros, el Gobierno de la República ha mostrado de la manera más inequívoca su decidido propósito de contribuir por su parte, de buena fe y lealmente, a la ejecución de un plan eventual de retirada de todos los combatientes que luchan en España.

b) Para la elaboración de ese plan, así como para el control de su ejecución, el Gobierno de la República aceptaría en principio la intervención de organismos de carácter internacional.

c) Llegado el caso, el Gobierno español aceptaría para la definición de «extranjeros» la aplicación de criterios objetivos (por ejemplo la lengua materna) y no sólo la posesión o no de un pasaporte español.

Aprovecha esta oportunidad, para reiterarse de V. E.»

«El cor d'Espanya»

La setmana passada, a París, a la saleta cinematogràfica de l'Administració de la Duana, algunes personalitats franceses pogueren assistir a la projecció d'un documental de 900 metres «Heart of Spain», realitzat fa sis mesos a Madrid, per un jove periodista americà, Herbert Kline.

Aquest film, que relata els diversos episodis de la transfusió de sang, realitzada a Madrid per una missió canadenca, és explotat actualment als Estats Units i ha permès ja la tramesa de diverses ambulàncies al Govern de la República.

Tots els assistents a la projecció restaren trasbalsats pel film que, al marge del servei mèdic, relata també els bombardeigs i presenta els hospitals.

I, quan la llum torna a la sala, G. W. Pabst, el famós director cinematogràfic (autor de «Carbó», «L'opéra de Quat'Sous» i tantes altres obres que són l'honor del film europeu), que havia estat convidat a la sessió, movia la testa sense poder confegir ni una paraula.

Finalment, murmurà:

—El que caldria, és enviar «personalment» una còpia d'aquest film a Hitler i a Mussolini. Estic segur que, quan pensen en l'Espanya, no «veuen» realment allò que ells n'han fet!...

Admirable i generós Pabst! (com conclou el periòdic francès del qual retallem la notícia) sempre a punt de prendre la defensa dels oprimits, creieu, realment, que ells no hi «veuen»?

EL JAPÓ S'ESGOTA...

Segurament que l'invasor japonès no esperava l'heroica resistència xinesa. I avui, al cap de moltes jornades duríssimes, el Micado porta esmerçades enormes quantitats de material de guerra en la folla idea de conquerir Xina, material el cost del qual representa una despesa enorme que forçosament repercuteix en l'economia nipona. L'aventura, però, segueix. Vegeu una divisió de carros blindats en desfilada pels carrers de Toquio abans d'ésser tramesos a Xina, on, segurament, quedaran "clavats" (K.)

EL COSTUM DE FUMAR

Si entenem per fumar el fet concret d'aspirar el fum servint-se d'un vegetal posat a la boca de manera directa com el cigar o indirecta com la pipa, podem dir que el fumar és relativament modern. Ara bé, si prenem el terme pel seu recte i cru significat lèxic, o sigui pel fet senzill d'aspirar fum sigui com sigui, el fumar és força més antic que el que hom creu.

Els egipcis tenien l'hàbit de fer-se, almenys una vegada l'any, un lavatge interior del cos i se servien de vomitius per a rentar-se l'estómac i de purgants i clisteris per a netejar-se els intestins. Com a vomitiu solien aspirar el fum d'herbes fortes que la seva sola aspiració en cremar-les produïa el mareig i provocava el vòmit.

Els gàlics i els germànics aspiraven fum de cànem fins a l'embriaguesa. Posaven a terra grans pedres planes que sotmetien a l'acció del foc fins arribar al roig i aleshores les cobrien amb motes de cànem i aspiraven la seva fumera fins a perdre els sentits. Els druïdes o siguin els sacerdots dels indicats pobles feien el mateix davant de les llurs divinitats, donaven a l'aspiració del tal fum sentit sagrat i no paraven de «fumar» fins que queien a terra sense sentits.

Es prou sabut que el poble xinès fuma opi, substància vegetal extreta d'una varietat del cascall, i el costum és tan reculat que no es fa possible precisar-ne l'origen.

HERNANDEZ DE TOLEDO N'EXPLICA LA UTILITAT

Es de domini general que el tabac fou importat a Europa d'Amèrica. Colom ja es va adonar de la seva existència així com del café, i en el seu diari ja cita que ha trobat dos vegetals intensament aromàtics dels quals creu que se'n podria treure gran profit. Sembla de bon sentit que donada la importància que els concedí portés una mostra dels tals vegetals, però si en dugué no en féu gaire cas. Sembla que qui veritablement va importar el tabac i va explicar que els indígenes en fumaven fou un tal Hernàndez de Toledo vers l'any 1560.

L'indicat colonitzador el portà de l'illa de Tobago de la petita Antilla, on va veure que els naturals del país n'agafaven unes quantes fulles, les cargolaven grollerament fent-ne una mena de cilindre a mena de bastó, el qual es posaven a la boca i amb una brasa encesa cremaven les fulles, les quals produïen una espessa i aromàtica fumera. Els indis aspiraven el fum pel nas i el treien a glops per la boca. Només fumaven davant de les llurs divinitats i a honor seu, de manera que constituïa un culte o una ofrena. Així, doncs, el tal Hernàndez importà el producte i explicà la utilitat que la gent del país originari li donava.

COM A MEDICINA

La primera aplicació donada al tabac a Europa fou medicinal. Se l'utilitzà per a diversos usos remeiers i se li donaren noms molt diversos relacionats amb les variades aplicacions mèdiques a part de molts altres noms presos de diverses circumstàncies, sobretot dels noms dels qui el donaren a conèixer pels diversos pobles europeus. La gent repugnava fumar-ne per creure improcedent copiar un costum dels indis i altrament perquè, com que ells li donaven una utilització sagrada, fer-lo servir com ells hauria pogut semblar un greuge a la religió cristiana.

POBRES PRIMERS FUMADORS!

Els primers fumadors a Europa foren la gent baixa i que es tenia en poca estima. El fumar feu desconsiderat i hom mirà malament els primers fumadors. Una resta del menyspréu sentit vers el fumar és la desconsideració que la majoria de països sent per les dones que fumen.

ELS METGES NO ES POSEN D'ACORD

Els metges prengueren la valor mèdica del tabac com a tema de debat i mentre per a uns era altament saludable, uns altres el creien intensament perniciós.

LA MAJOR PROVA DE BONA AMISTAT

L'hàbit de fumar s'estengué ràpidament i aviat l'església el va combatre enèrgicament fins al punt que el papa Urbà VIIIè el 1674 dictà una sinodal castigant amb la pena d'excomunió els sacerdots que fumessin i els fillgresos que fumessin dintre del temple. La fúria papal contra el fumar és molt possible que tingués origen en l'arrel de culte no cristià del costum i que al fons no volgués atacar el vici o la desmoralització ètica que pogués encloure sinó més aviat el sentit contrari al cristianisme que el novell costum pogués comportar. Molts prelats reproduïren les disposicions papals intensament augmentades i endurides.

Hi hagué pobles que així mateix varen prendre malament el nou hàbit fins al punt que els russos, els turcs i els perses van condemnar els fumadors amb la pena de tallar-los el nas. En canvi els musulmans aviat van tenir el fumar en molta estima i l'honor major que un àrab pot fer a un hoste o a un amic, és convidar-lo a donar un parell de pipades de la seva pipa. Hom ho considera com la major prova de bona amistat. El soldà del Marroc féu objecte d'aquesta assenyalada distinció al nostre Alí Bey. En temps medievals una de les majors deferències que hom podia tenir amb un altre, era convidar-lo a menjar amb el plat propi, costum que ha donat lloc a la paremia: «sembla que hàgim menjat tots dos en un mateix plat», ponderatiu de gran amistat.

LES DIFICULTATS PER A ENCENDRE EL CIGAR

L'hàbit de fumar comportava una grossa inconveniència, l'invenció dels llumins, fer foc era cosa complicadíssim o com que els llumins foren trobats, fa poquíssims anys, això vol dir que l'encendre el cigar fou un greu problema fins fa quatre dies. Aquesta dificultat, acompanyada a la por de no calar foc amb el cigar féu que en temps vell molts en lloc de fumar mastegüessin el tabac. Ja ens diu el refrany:

Com en butarret,
—Jo del tabac
no en faig pas cas;
només en fumo, en rosego
i en prenc pel nas.

El costum de mastegar tabac encara està molt estès als països nòrdics sobretot a Anglaterra i especialment en fàbriques i llocs perillosos de calar foc. Usen a aquest efecte un tabac especial preparat amb mel i altres dolçalnes.

Per a encendre foc necessitaven

(SEGUEIX A LA PAG. 2)

Itàlia també intenta torpedinar la Conferència del Pacific

Roma, 12. — Als cercles generalment ben informats es considera que el procediment seguit per a la convocatòria d'una Conferència de les Potències signatàries del Pacte del Pacific no és regular, puix que les invitacions han estat enviades per Ginebra, en lloc d'ésser-ho per un dels països contractants. A més, es remarca que aquest convení va deixar d'existir el 1931, és a dir, durant l'època de la primera guerra entre el Japó i la Xina.

En allò que respecta a la participació italiana a la projectada Conferència, es declara que, de moment, és impossible de saber quina serà l'actitud del Govern feixista.

L'EXIT CREIXENT DE "SAGETES ROGES"

Diumenge passat, al matí i tarda, «Sagetes Roges», la Institució de Rapsodes creada per la Federació de Barcelona d'Esquerra Republicana assolí un exit extraordinari.

Es clar que les composicions que dialoguen no poden complaure segons on. Cal un públic amb l'esperit predisposat; un públic que senti Catalunya i l'emoció de la lluita que sostenim; el desig del triomf i l'esperança d'una societat més justa.

Per això diumenge passat, que «Sagetes Roges», es produïren en un ambient que hi encaixava, recolliren l'homenatge unànime.

Tant al Casal Obrer del Poble Nou, on actuaren amb motiu d'una festa escolar simpatíquíssima, com a la inauguració de la gimnàstica per a les Joventuts que l'Ateneu Republicà Federal ha instal·lat a la plaça del Sol, on es lliurà un banderó per a una de les brigades que operen a Pozoblanco, com al Foment Republicà de Sants, l'èxit fou complet, car hom sabé estimar el just valor d'aquesta Institució i l'encert de la Federació de Barcelona en donar-li vida.

El Centre Catalanista d'Esquerra acorda separar els adherits que hagin desertat del seu deure

En reunió celebrada diumenge pel Centre Catalanista d'Esquerra adherit a Esquerra Republicana de Catalunya, fou aprovada per unanimitat la següent proposició:

El Centre Catalanista d'Esquerra, conscient dels deures que imposa el període excepcional que vivim, i de conformitat amb les normes que orienten Esquerra Republicana de Catalunya, acorda i fa constar:

Que els militants del nostre Partit s'han de fer un deure de donar el màxim rendiment en defensa de tot el que és i representa la nostra pàtria, i de l'esperit de llibertat que és natural en ella, el qual en la lluita que sostenim està simbolitzat en la República.

Que si això és obligat per a tots, ho és molt més encara per aquells que han ocupat llocs de responsabilitat.

I que com que aquestes afirmacions neixen d'una necessitat pariòbleses, que en aquesta hora serien ica innegligible, qu no permet fegreument pertorbadores, resol separar aquells adherits que, a l'hora difícil, hagin desertat del deure que tenie a complir a Catalunya.

El Cntre Catalanista d'Esquerra està convençut que en procedir així, no fa més que seguir el seu camí i que, lluny de demostrar falles internes, ofereix un exemple, que convindria que no fos oblidat per ningú.»

PATRONAT PRO MUTILATS DE GUERRA

«LA LLAR DEL MUTILAT». — Serà per als nostres germans que retornen de la lluita malmesos per la metralla feixista, un lloc de repós i d'esbarjo, ensems que un fogar de cultura. Es pe raixò que a la «Llar del mutilat» hi haura una espléndida biblioteca, un saló de conferències, servei mèdic gratuït, servei de banys, bar, etc.

Oportunament anunciarem la data de la seva inauguració. Entretant, tots els mutilats degudament controlats per aquest patronat que vulguin visitar-la poden passar pel local de la «Llar», carrer de Claris, 7, pral., qualsevol dia de tres a set de la tarda.

EXEMPLE. — L'empresa obrera dels autobusos R., ha concedit passi de lliure circulació per a totes les línies que té establertes, als invàlids i mutilats de guerra amb carnet del patronat Pro Mutilats de Guerra de la Conselleria de Treball.

Al mateix temps ha determinats senyalar a cada cotxe quatre places numerades reservades de preferència als mateixos.

Fóra de desitjar que totes les empreses de Transports urbans fessin un gest semblant envers aquests companys perjudicats fisicament en la lluita per sostenim

Ferrer i Guàrdia

«Ciutadans: Roma s'associa al dol que colpeix el món civilitzat per la mort de Francesc Ferrer L'assassinat del pensador, de l'apòstol de l'Escola Moderna és una ofensa a la santedat de la vida humana, a la llibertat de consciència, al progrés civil en lluita contra la reacció.

Roma, seu de la llibertat de consciència i del progrés civil, protesta avui contra aquest crim i crida la seva població perquè es manifesti solemnialment, voltant amb l'aurèola de martir Francesc Ferrer, la sang del qual farà fecunda la idea per la qual visqué i per la qual ha mort.»

Aquest manifest, que signà l'alcalde i tots els regidors de la capital d'Itàlia, aparegué enganxat a les parets de la ciutat dos dies després de l'afusellament de Francesc Ferrer, demà fa anys.

La indignació popular, la protesta de les masses s'estengué per tot Itàlia. A Milà, manifestació. Mitings a Nàpols, Verona, Costena, Bolonya, Genova, Florència, Perusa... A moltes ciutats i viles, les banderes oficials foren abaixades a mig pal. Els vaixells espanyols que es trobaren en ports italians foren polcotejats. Molts ciutadans italians que eren consols d'Espanya, dimitiren com a protesta (a Milà, el «signore» Broca, per exemple). A la Cambra dels Diputats les minories republicanes presentaren una proposta d'expulsió dels jesuïtes, com a represàlia, ja que l'Ordre de Loiola era considerada com un dels instigadors del gran crim.

I per tot el país les botigues tancaren, durant mig dia, i posaren a les portes uns grans cartells que deien: «Tancat a causa de dol universal».

Immediatament s'obrí una subscripció per a alxecar un monument, davant del Vaticà, a l'afusellat de Montjuïc.

*

El «Vossiche Zeitung», organ de la burgesia liberal prussiana, escriu: «L'obra de Ferrer sobreviurà la memòria dels qui l'han assassinat». El diari socialista «Worwaertes» diu: «La set de sang de la clerecia espanyola reclama noves execucions. L'Església i els militars volen fer regnar damunt d'Espanya un silenci de cementiri» I el «Berliner Tageblatt», el gran rotatiu berlinenc, imprimí en el seu editorial: «L'arbitrarietat del règim que domina Espanya ha justificat plenament les temptatives revolucionàries.»

(SEGUEIX A LA PAG 2)

MUSSOLINI HO CONFESSA

El món està contra el feixisme

Roma, 12. — L'agència oficiosa Stéfani publica la següent nota, que haurà d'aparèixer en el pròxim número de la «Informazione Diplomatica»:

«L'actitud d'una gran part de la Premsa de les democracies és essencialment deletèria (sic) a la causa de la pau. La veritat és que la quantitat de voluntaris italians a Espanya és molt menys nombrosa del que la Premsa alarmista vol fer creure. Resulta, senzillament, grotesc que certs periòdics parisencs parlin de cent mil homes o dotze divisions. El dia que puguin donar-se a conèixer xifres hom veurà que en les esferes roges han estat mentint sabentment. Convé, a més, posar de relleu que quan es podien anunciar al món suposades derrotes dels «voluntaris» italians, la qüestió dels voluntaris era retirada de l'ordre del dia del Comité de Londres. Fou solament després de Santander que en algunes esferes es va desencadenar un furor sagrat, els orígens del qual són perfectament identificables, davant la temença d'una victòria massa ràpida de Franco. Respecte a la famosa amenaça d'obrir la frontera pirenenca no ha de causar cap emoció a Itàlia, la qual examina amb perfecta sang fredа la nova situació que amb tal motiu es crearia.»

© Archivos Estatales, cultura.gob.es
ARCHIVOS ESTATALES